

Τὸ 1530 ἔλαβαν οἱ Ἴσλανδοὶ τὸ πρῶτον τυπογραφικὸν πιεστήριον, καὶ Φρησκευτικῇ ἀναμόρφωσις ταχέως ἠκολούθησε τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ. Οἱ τύποι των ἔγιναν κατὰ πρῶτον ξύλινοι, καὶ ἀτελέστατοι. Τὸ 1574 εἰς τῶν ἐπισκόπων μεγάλως ἐβελτίωσε τὸ τυπογραφεῖόν των, προβλέψας νέα πιεστήρια καὶ τύπους, τινὰς τῶν ὁποίων κατεσκεύασεν ἰδιοχείρως. Πρὸ τοῦ τέλους τῆς δεκάτης ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος, ἦσαν ἐκδομένα πολλὰ βιβλία ἀξιόλογα, καλοτυπωμένα, ἐπωλοῦντο δὲ κατ' ὅλην τὴν νῆσον.

Πειραταὶ ἐξηκολούθουν ἔτι νὰ ἐνοχλῶσι τοὺς τραχεῖς καὶ πανερήμους αἰγιαλοὺς τῆς Ἰσλανδίας. Ἀκόμη καὶ τὸ 1616 οἱ πένητες οὔτοι καὶ ἀβλαβεῖς νησιῶται ὑπέφεραν ἔχι ὀλίγα δεινὰ ἀπὸ τινὰς Ἀγγλοῦς καὶ Γάλλοις, οἵτινες ἀληθῶς πρέπει νὰ ἦσαν τέρατα κακίας. Συμφορὰ ἔτι δεινότερα τοὺς κατέλαβε τὸ 1627, ὁπότε Ἀλγερινοὶ τινὲς ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὴν ἀπομακρυσμένην ταύτην νῆσον, καὶ ἀποβάντες ἐπὶ τοῦ νοτίου αἰγιαλοῦ, ἔπραξαν τὰ πάνδεινα. Αὕτη εἶναι μία τῶν θλιβερωτέρων σελίδων εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀπλῶν, ἀλλὰ πεφωτισμένων Ἰσλανδῶν. Τεσσαράκοντα ἢ πενήκοντα ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν, καὶ σχεδὸν τετρακόσιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐφέρθησαν εἰς τὴν Μεσόγειον, κ' ἐπωλήθησαν ὡς ἀνδράποδα. Μετὰ ἐννέα ἔτη, ὁπότε ἐξηγόρασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας, μόνον τριάκοντα ἑπτὰ ἐκ τῶν τετρακοσίων εὐρέθησαν ζωντανοί, ἀπὸ δὲ τοὺς τριάκοντα ἑπτὰ, μόνον δεκατρεῖς ἔφθασαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Καταρχὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἔκαμαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν θραῦσιν τρομερὰν αἰ εὐλογίαι, μετὰ δὲ πενήκοντα ἔτη, ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας θανάτων προῆλθαν ἀπὸ λιμόν. Τὸ 1783, ἐκρήξεις ἠφαιστεῖοι, δεινότεραι ὁποῖωνδῆποτε προγενομένων, ἐξέσπασαν πανταχοῦ. Βαθεῖς ποταμοὶ ἐγέμισαν ἀπὸ λάβαν· τὰ βοσκήματα καὶ αἱ βοσκαὶ διεσφάθησαν παντοῦ, καὶ ὑπὲρ τὸ ἐν ἔτος πυκνὸν νέφος καπνοῦ καὶ ἠφαιστείου στάκτης ἐκάλυπτεν ὅλην τὴν νῆσον. Ἀκόμη καὶ ἡ θάλασσα ἐμολύνθη· τὰ ἰχθυοτροφεῖα ἐξηφανίσθησαν, οὐδ' ἀνέλαβαν εἰσέτι ἀπὸ τὴν φοβερὰν ἐκείνην καταστροφὴν. Ὁ λιμὸς δὲ καὶ αἱ εὐλογίαι, ἐλθόντα κατόπιν τῶν ἐρημώσεων τούτων, ἔφθειραν ἐν τέταρτον τοῦ πληθυσμοῦ. Μόλις δὲ ἡ νῆσος ἤρχισε νὰ ἀνασαίνῃ ἀπὸ τὰς συμφορὰς ταύτας, καὶ, ὡς κτήμα τῆς Δανίας περιπλεχθεῖσα εἰς τὰ δεινὰ τοῦ μεγάλου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἴδε τὸ ἐμπόριόν της, ἥδη μὲν πολὺ περιωρισμένον, ἀλλ' ἀναγκαιότατον πρὸς ὑπαρξίν των κατοίκων της, νὰ διακοπῇ ὀλόγτελα ὑπὸ τῆς θαλασσοκράτορος Βρετανίας.

Ὀλίγοι τόποι ἐδοκίμασαν τοιαύτην ἀλλεπάλληλον σειρὰν δυστυχημάτων· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, μετὰξὺ τοῦ 1650 καὶ 1810, ἐγέννησεν ἡ Ἰσλανδία ἀπὸ διακοσίους ἕως τριακοσίους ἀξιότιμους συγγραφεῖς.

Ἔπεται ἡ συνέχεια.

Ἀχάριστος, ὅστις εὐ παθῶν ἀμνημονεῖ.

ΘΕΟΣ.

ΟΛΟΝ τὸ νόημα τῆς λέξεως ταύτης, οὔτε ἀνθρωπίνῃ οὔτε ἀγγελικῇ γλῶσσᾳ δὲν δύναται ποτὲ νὰ τὸ παραστήσῃ, οὔτε νοῦς νὰ τὸ συλλάβῃ· διότι εἶναι ὡς βιβλίον μὲ ἀναρίθμητα φύλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καθὲν ἔχει ἀπειρόν τινα σημασίαν. Δύνανται καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἅγιοι νὰ τὸ ἀναγινώσκωσιν εἰς αἰῶνας αἰῶνων, πλὴν ποτὲ δὲν θέλουσιν ἀναγνῶσκειν τὸ τελευταῖον φύλλον, οὔτε θέλουσιν καταλάβειν ἐντελῶς τὴν σημασίαν μιᾶς κἂν σελίδος. Φαντάσου τὸν καιρὸν, ὁπότε ὁ Θεὸς ὑπῆρχε μόνος, ὁπότε δὲν ὑπῆρχαν οὔτε οἱ οὐρανοί, οὔτε ἡ γῆ, οὔτε οἱ ἄγγελοι, οὔτε οἱ ἄνθρωποι. Δυστυχεῖς τῶνόντι καὶ τρισάθλιοι ἠθέλαμεν εἶσθαι καὶ ἡμεῖς καὶ πᾶν ἄλλο πλάσμα εἰς τοιαύτην κατάστασιν! Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἦτο καὶ τότε τόσον μακάριος, ὅσον δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ, καὶ τόσον μακάριος μάλιστα, ὥστε δὲν ἐπέδεχτο κάμμίαν αὔξησιν ἢ μακαριότητος του· διότι αὐτὸς εἶναι πηγὴ ὑπερχειλίζουσα, ἀνεξάντλητος καὶ ἀχανὲς ὡκεανὸς ὑπάρξεως, τελειότητος, καὶ εὐδαιμονίας, καὶ ὅταν ὑπερχειλίξῃ ὁ ἀπειρος οὗτος ὡκεανὸς, καὶ ἦλιοι, καὶ κόσμοι, καὶ ἄγγελοι, καὶ ἄνθρωποι λαμβάνουσι τὴν ὑπαρξίν των.

Παρατήρησε ὀλίγον, σὲ παρακαλῶ, τὸν ἀξιοθαύμαστον τοῦτον Θεόν. Πλὴν ποῦ νὰ σταθῶμεν διὰ νὰ παρατηρήσωμεν αὐτόν; Τὸν ὡκεανὸν θέλοντες νὰ παρατηρήσωμεν, στεκόμεθα εἰς τὰς ὄχθας του· ἀλλ' ὁ ἀπειρος οὗτος τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς τελειότητος ὡκεανὸς δὲν ἔχει ὄχθας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει τόπος, ὅθεν νὰ τὸν θεωρήσωμεν, καθότι αὐτὸς εὐρίσκεται καὶ ἔσωθεν καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν.

Κατ' ἄλλο τι ὁμοῦ νόημα δὲν ὑπάρχει τόπος, ὅπου νὰ μὴ βλέπωμεν αὐτόν· διότι, 'Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει. Ἐὰν λάβω τὰς πτέρυγές μου κατ' ὄρθρον, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὀδηγήσει με, καὶ καθίξει με ἢ δεξιᾶ σου' ἐπειδὴ αὐτὸς εὐρίσκεται παντοῦ, καὶ ὅσα βλέπομεν ἔλαβαν ἀπ' αὐτόν τὴν ὑπαρξίν των· 'Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καὶ ἔσμεν, καὶ αὐτὸς ἐστὶ τὰ πάντα ἐν πᾶσι, καὶ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων· αὐτὸς Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.' Πλὴν, καὶ ὁ ἴδιος ἂν μᾶς ἔλεγε τί εἶναι, ὁ νοῦς μου δὲν ἠδύναται νὰ τὸ συλλάβῃ· ὅθεν τοῦτο μόνον μᾶς λέγει, 'Ἐγὼ εἶμι ὁ Ὡν! ἐγὼ εἶμι ὁ Θεός!'

ΠΑΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ.—Μολονότι τὸ πάλαι ὑπῆρχαν πολλοὶ γίγαντες κατὰ τὴν φυσικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, μ' ὅλον τοῦτο λέγω ὅτι νάνος, ἰστάμενος ἐπὶ τῶν ὤμων γίγαντος, ἐμπορεῖ νὰ ἴδῃ μακρότερον παρὰ καὶ αὐτόν τὸν γίγαντα.

Καλὸν δὲ θησαυρῖσμα, κειμένη χάρις.